

VERSLAG VAN DE EXCURSIE NAAR WALCHEREN

op 11 april 1976

dopr.

Tom Meijer

Aan het eind van de vergaderdag in Middelburg waarvan reeds eerder verslag werd gedaan, trof een deel van de leden elkaar weer aan bij het avondeten in de jeugdherberg van Vlissingen. Na de afwas, waaraan ikzelf mocht deelnemen, werd koers gezet naar hotel Riche, waar met de leden die daar onderdak gevonden hadden de avond erg gezellig werd doorgebracht.

De volgende ochtend vertrokken we om negen uur met een kolonne auto's naar het Noordduin, halverwege Westkapelle en Domburg. In het stralende weer troffen we daar al enkele van onze Zeeuwse leden aan en al snel was ieder in het aanspoelsel aan het zoeken. Hoewel het getij niet al te gunstig was, konden toch nog aardige vondsten gedaan worden. Daarbij waren de volgende soorten (deels gave exx., deels fragmenten): Glycymeris glycymeris variabilis, Mytilus edulis, Modiolus modiolus, Aequipecten opercularis, Aequipecten radians, Chlamys varia, Chlamys multistriata harmeri, Pecten complanatus, Ostrea edulis, Anomia ephippium, Pycnodonte cochlear, Pycnodonte callifera, Megacardita planicosta lerichei, Venericardia aculeata scaldensis, Astarte fusca basteroti, Astarte omalii, Tridonta domburgensis, Cerastoderma edule, Cerastoderma edule forma major, Cerastoderma glaucum, Laevicardium crassum, Laevicardium decorticatum, Mactra corallina cinerea, Mactra corallina plistonaeerlandica, Spisula elliptica, Spisula solida, Spisula subtruncata, Macoma balthica, Macoma obliqua, Donax vittatus, Scrobicularia plana, Gari depressa, Arctica islandica, Pygocardia rustica, Corbicula fluminalis, Dosina imbricata, Venus verrucosa, Venerupis aurea senescens, Venerupis senegalensis, Venerupis decussata, Chamelea gallina striatula, Petricola pholadiformis, Mya arenaria, Mya truncata, Panomya arctica, Barnea candida, Pholas dactylus, Zirfaea crispata, Emarginula crassa, Littorina littorea, Peringia ulvae, Epitonium clathrus, Erato pernana, Euspira catena, Nucella lapillus, Neptunea contraria, Hinia reticulata, Scaphella lamberti, Oenopota turricula, Ovatella myosotis. (Opgaven van: L.J.M. Butot, M.I. Gerhardt, A.W. Lacourt, T. Meijer, A. van Peursen, J.C.G. Stegwee; het materiaal werd deels door G. Spaink gedetermineerd.)

Terwijl men in het aanspoelsel aan het zoeken was, onderzochten enkele andere excusiedeelneemers de omgeving op de aanwezige land- en zoetwatermollusken. In het duin aan de zeezijde werden de volgende soorten gevonden: Cernuella aginnica, Cepaea nemoralis en

Helix aspersa. (Opgaven: W.J. Kuijper.) Van beide laatste soorten zijn vele beschadigde huisjes gevonden en de vinder vraagt zich af of dat door vogels veroorzaakt is. Aan de landzijde van het duin werden gevonden: Cochlicopa lubricella, Pupilla muscorum, Lauria cylindracea, Vallonia excentrica, Oxychilus cellarius, Candidula gigaxii, Cernuella aginnica, Monacha cantiana, Trichia hispida en Cepaea nemoralis. In een lage struik langs de weg kwamen op afval (eierschalen) zeer grote aantallen Laciniaria biplicata voor. Een groot deel van de huisjes bezaten sterk aangetaste topwindingen, enkele exemplaren misten deze. Van deze exemplaren heb ik er twee afgebeeld. (Plaat 1.) In de zuidelijke wegberm, aan de polderkant werden verzameld: Cochlicopa lubricella, Cochlicopa lubrica, Pupilla muscorum, Lauria cylindracea, Vallonia excentrica, Discus rotundatus, Arion rufus, Vitrina pellucida, Nesovitrea hammonis, Oxychilus al-liarius, Oxychilus cellarius, Oxychilus draparnaudi, Zonitoides nitidus, Deroceras reticulatum, Candidula gigaxii, Cernuella aginnica, Monacha cantiana, Trichia hispida, Cepaea nemoralis, Helix aspersa. (Opgaven van: L.J.M. Butot, W.J. Kuijper, W.J.M. Maassen, T. Meijer, A. van Peursen, P. Slabber.) Ook de slootjes en een poeltje in het weiland dat aan de weg grenst, werden bekeken. Deze bleken arm aan soorten: slechts Radix peregra bleek voor te komen. (Opgaven: W.J. Kuijper, W.J.M. Maassen.)

Nadat ieder hier was uitgekeken werd besloten in Domburg een kopje koffie te gaan drinken. Enkele deelnemers waren te voet al vooruit gegaan en hoewel er wat misverstanden over de trefplaats bleken te bestaan, arriveerde vroeg of laat ieder ter plekke. Op het terrasje werd in de zon nog wat nagepraat terwijl de meegebrachte lunch genuttigd werd. Ook hier werd naar slakken gezocht: op het muurtje rondom de kerk vond W.J. Kuijper vele exemplaren van Helix aspersa achter de klimop. Na de koffie nam iedereen afscheid van elkaar en ging zijns wegs. Enkele deelnemers bezochten hierna nog het laatste programma-punt: de Kreek ten Zuiden van Westkapelle. Dit binnenwater is een restant van een dijkdoorbraak uit 1944. Gestopt werd bij het sluisje in de weg die de Kreek in tweeën deelt. Aan beide kanten van de weg werden stenen in het water bekeken en bodemonsters genomen. Dat leverde voor de Westelijke kant op: Hydrobia stagnorum (levend), verder werden in het bodemonster dood aangetroffen: Vallonia pulchella, Cecilioides acicula, Cerastoderma glaucum, Cerastoderma edule, Mysella bidentata, Mya arenaria. Terwijl in de monsters aan de Oostelijke zijde werd gevonden: Hydrobia stagnorum, Potamopyrgus jenkinsi en Cerastoderma glaucum (alle drie levend). Verder werden nog dood gevonden: Peringia ulvae, Vertigo pygmaea, Vallonia excentrica, Vallonia costata, Discus rotundatus, Oxychilus sp., Mytilus edulis, Mysella bidentata en Mya arenaria. Van Hydrobia stagnorum heb ik enkele exemplaren afgebeeld die de variabiliteit van deze soort hier weergeven. De opgaven werden gedaan door W.J. Kuijper, W.J.M. Maassen, T. Meijer en A. van Peursen.

W.J.M. Maassen keek bovendien naar de landmollusken die hier in de omgeving voorkomen en vond: Discus rotundatus, Oxychilus draparnaudi, Vitrina pellucida, Candidula gigaxii, Monacha cantiana, Trichia hispida, Cepaea nemoralis en Helix aspersa.

Enkele deelnemers hebben buiten de gezamenlijke excursie ook nog enkele waarnemingen verricht. Zo bezochten W.J. Kuijper en A. van Peursen op 10 april de Zuidelijke punt van het natuurreservaat Rammekenshoek bij Ritthem. Er werd gezeefd in en langs een rietkraag tot ca 50 cm diepte. In het heldere water werden op de bodem en tegen de rietstengels Hydrobia stagnorum en Cerastoderma glaucum verzameld. Bovendien werd Vallonia excentrica aangetroffen. Op de zee-

dijk bij de zuidpunt van Rammekenshoek vonden zij: Littorina littorea, Littorina saxatilis rudis, Littorina obtusata littoralis en Mytilus edulis. Tezelfdertijd brachten L.J.M. Butot, T. Meijer en G. Spaink een bezoek aan het terrein rond de grote kerk van Veere. Dezelfde plaats werd de dag erna bekeken door W.J.M. Maassen. Binnen de muren rond de kerk werden de volgende soorten verzameld: Cochlicopa lubrica, Lauria cylindracea, Discus rotundatus, Arion hortensis, Oxychilus alliarius, Oxychilus draparnaudi, Deroceras reticulatum, Trichia hispida en Helix aspersa. Opvallend was dat Balea perversa niet kon worden aangetoond. Hierna werd de heg tegenover de grote kerk bekeken. Onder de heg werden naast vele lege huisjes ook enkele levende exemplaren van Trichia striolata gevonden. Bovendien werden dood aangetroffen: Phytia myosotis, Cochlicopa lubrica, Discus rotundatus, Aegopinella nitidula, Oxychilus draparnaudi, Helicellinae sp., Trichia hispida, Cepaea nemoralis, Helix aspersa. De opgaven zijn van L.J.M. Butot, W.J.M. Maassen en T. Meijer. Helicellinae sp. werd door Maassen opgegeven als Candidula gigaxii. Met deze determinatie kan ik het op dit moment nog niet eens zijn, tijd om uit te zoeken wat het dan wel moet zijn ontbrak me nog. Ik kan de lege huisjes nog niet bij één van onze Helicellinae onderbrengen. Voor C. gigaxii zijn de huisjes naar mijn mening te opgeblazen van vorm; wellicht kom ik er later nog op terug.

Uit de waarnemingen blijkt wel dat we op een geslaagde excursie terug kunnen kijken, wat ook in de sfeer tot uitdrukking kwam. Daar droeg ook het prachtige weer in niet geringe mate toe bij. Aan de excursie namen de volgende personen deel: L.J.M. Butot, P.J. van der Feen, W.S.S. van der Feen-Van Benthem Jutting, M.I. Gerhardt, J. Joosse en echtgenote, W.J. Kuijper, E. Kuijper-Tolman, A.W. Lacourt, F. Letanche, N. Letanche-Toorenborg, W.J.M. Maassen, W. Maassen-Puts, T. Meijer, J.G.B. Nieuwenhuis, G.W.J. Nieuwenhuis-Verveen, A. van Peursen, P. Slabber, G. Spaink, J.C.G. Stegwee en introducée.

Rest mij nog degenen te bedanken die mij hun waarnemingen opstuurden.